

EYE 2020 – az Európai Ifjúsági Rendezvény és a részvételi demokrácia

Ma reggel vette volna kezdetét Strasbourgban a negyedik Európai Ifjúsági Rendezvény (EYE), ám a pandémia miatt a több, mint négyszáz elemből álló programsorozatot és egyeztetést az online térbe helyezte át az Európai Parlament, így a mai nappal zárul az Európai Ifjúsági Rendezvény 2020-as kiadása.

A részvételi demokrácia fontosságát az Európai Parlament mindig is szem előtt tartotta, hiszen az Európai Unió középpontjában a transznacionális kormányzás modellje áll, amely többek között a demokrácián és a jogállamiságon alapul. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2015-ös felmérése két kulcsfontosságú [megállapítást](#) tartalmaz: egyrészt, hogy a polgári párbeszéd az Unió elsődleges vagy alkotmányos törvényén alapul, másrészt, hogy a transznacionális demokrácia sajátos kihívásai miatt ez nehezen megvalósítható.

Vajon az Európai Parlament 2014-ben elindított, kétévente összehívott ifjúsági egyeztető fóruma növeli a tagállamok fiataljainak európai integrációba vetett bizalmát? A fiatalok aktuális uniós kérdésekre adott reflexiói vajon eljutnak a döntéshozóig, és valóban hallathatják hangjukat a Parlamentben?

Az előbbi kérdés megválaszolásához a 2014 előtti és a jelenlegi időszak összehasonlítása kísérleendő meg a tekintetben, hogy az ifjúság (amely alatt jelen írásban a 16-30 év közötti korcsoport képviselőit értjük, mivel a vizsgálat tárgyát képező rendezvény ezzel az életkori megköttéssel kínál részvételi lehetőséget programjain) milyen arányban gyakorolta aktív választójogát az EP választásokon és hány résztvevője van az Európai Ifjúsági Rendezvénynek a megalakulása óta. Az elemzés az Eurobarométer adatait és az Európai Parlament jelentéseiből kinyert adatokat tartalmaz. A fiatal európaiak által a rendezvényen megfogalmazott ajánlások célba érkeztetésének kérdésére a válasz a rendezvénysorozat utómunkálataiban keresendő, vagyis azokban a jelentésekben, amelyek a rendezvény tanulságait összesítik.

Az EYE kialakulása és fejlődése

Az Európai Ifjúsági Rendezvényt (European Youth Event, röviden: EYE) az Európai Parlament 2014-ben indította útjára azzal, hogy kétévente a két napon át tartó programsorozat alkalmával valamennyi uniós tagállam fiataljainak lehetőséget kínál a találkozásra és egyeztetésre közös uniós témákban, ahol a Parlament munkatársai együtt gondolkodásra invitálják a résztvevőket a jelen és a jövő Európájának kérdéseiben. Az Európai Ifjúsági Rendezvény célja, hogy bevonja a fiatalokat az Unió politikájának alakításába. A rendezvényt követően a fiatalok aggodalmait és vízióit az Európai Parlament összes képviselőjével megosztott jelentésben mutatják be, amely az esemény öt fő vezérfonalául szolgáló témák mindegyikéből tartalmaz a résztvevőktől érkező ajánlásokat, majd azok később a Parlament szaktanácsadói napirendjére kerülhetnek. A legaktívabb résztvevők kezdeményezésüket tovább fejleszthetik, egyben lehetőségük nyílik azokat az EP képviselők elé tárni a parlamenti bizottságokban az „ifjúsági meghallgatások” során. A jelentések részletessége, valamint a legaktívabb résztvevők esetenkénti meghívása gondolataik szélesebb körben való megosztására, bizonyíték arra, hogy a részvételi demokráciát a gyakorlatban is erősíti a rendezvény.

A rendezvény konzultációs célja mellett kiemelten fontosnak tartja a környezetre gyakorolt hatását. Évről évre egyre környezetbarátabbá, fenntarthatóbbá és inkluzívabbá igyekszik válni, amit mi sem mutat jobban, minthogy a Nemzetközi Szabványügyi Szervezet [ISO 20121](#) fenntartható rendezvénymanagement tanúsítványának megszerzésére is törekszik.

Az ifjúsági rendezvényt először Martin Schulz elnöksége alatt 2014. május 9-11 között szervezte meg az EP Strasbourgban az Európai Unió népszuverenitási szervének szívében [„Ötletek a jobb Európáért”](#) címmel. A programját öt téma köré csoportosították: fiatalok munkanélkülisége, digitális forradalom, az Európai Unió jövője, fenntartható fejlődés, európai értékek. Az eseményen több, mint 5000 résztvevő, 400 előadó vett részt, a felmerült ötleteket a Parlament [kiadványban](#) közzétette.

Két évvel később, 2016-ban került sor az EYE második kiadására, május 20-21 között [„Együtt változtathatunk”](#) címmel. A résztvevői létszám 7500-ra nőtt, a viták tárgyát képező témák a következők voltak: a békés bolygó perspektívái, az élénk demokrácia menetrendje, a fiatalok munkanélküliségének visszaszorítása, a munka világa és új lehetőségek a fenntartható Európa számára. Mint az előző kiadásban, 2016-ban is elkészült a legjobb ötleteket tartalmazó parlamenti [jelentés](#) és [ötletábra](#).

2018. június 1-2. között Antonio Tajani elnöksége alatt tartották a legutóbbi Európai Ifjúsági Rendezvényt [„Emeld fel a hangod Európa”](#) címmel, amelye ismét rekordot döntött a fiatal résztvevők számában, akik a mintegy négyszáz szemináriumon és egyeztetésen vettek részt uniós döntéshozókkal, az üzleti és a civil szféra képviselőivel. A 2018. évi rendezvényen, - amelynek mottója [„a terv az, hogy ez a szikra lángra lobbanjon”](#) - 8000 fiatal európai folytatott párbeszédet, az esemény öt fő témáiban amelynek [összefoglalója](#) ismét megjelent: lépést tartani a digitális forradalommal, méltányos elosztás, erősebb Európa kialakítása, életben maradni a viharos időkben, bolygónk védelme.

2020. május 29-31 között David Sassolin lett volna a sor, hogy házigazdaként vendégül lásson több ezer európai fiatal Strasbourgban, azonban a koronavírus járvány ellehetetlenítette a rendezvény eredeti formában történő megtartását. A cím helyett főként csak egy jelzőt kapott ([#EuropeansAgainstCovid19](#)), a személyes térből az Európai Parlament a digitális térbe helyezte át legnagyobb ifjúságpolitikai rendezvényét, amelynek webináriumai és workshopjai április 8-án indultak, az elmúlt hetekben az [online programok](#) már lezajlottak a közösségi média felületeken. A beszélgetések fő közvetítő eszköze a [Facebook](#) közösségi média felület volt, amelyen a StroomYard használatával valamennyi programelemelt élőben közvetítettek oly módon interaktívan, hogy a nézők be tudtak kapcsolódni bármikor a chatben feltett kérdésükkel a beszélgetés irányának meghatározásába. A programokat illetően a rendezvény sajátos jellege miatt mennyiségben alul maradt az előző évekhez képest, viszont sokkal több fiatal ért el, mintha Strasbourgban rendezték volna meg, ráadásul online visszanezhetőek a workshopok. A visszajelzések alapján az EP a digitális technológiával a fiatalok nagyobb részét tudta megszólítani, különböző gamifikációs eszközöket is bevetettek az aktivitás ösztönzésére. Mindamelllett, hogy az online térben inkluzívabbá válhatott az ifjúsági rendezvény, annak angol nyelvűsége mégis kiszorítja a társadalom több csoportját a részvételből. Annak érdekében, hogy a részvételi demokráciából eredő jogok gyakorlása és a véleményformálás ne csupán az angol nyelven magabiztosan beszélők kiváltsága legyen, érdemes lehet a jövőben gazdagítani a programot minden tagállam nyelvén beillesztett beszélgetési modulokkal. Hasonló törekvései

egyébként az uniós intézményekben a tagállami nyelv használatára buzdító, magyar kezdeményezőkkel is bíró [#EuropeIsTranslation](#) kampánynak is van.

Az európai fiatalok a webináriumokon való aktív részvételen kívül több alkalommal is kifejezhették véleményüket azáltal, hogy [feltehettek](#) kérdéseiket az Európai Parlament elnökének, illetve, hogy megoszthatták ötleteiket Európa jövőjéről az [Európai Ifjúsági Ötletek](#) weboldalán. Az idei témák a fenntartható fejlődés, állampolgársági elköteleződés, fiatalok munkanélkülisége, egészséges élet, álhírek elleni küzdelem lettek volna. Az EYE 2020 egyik programelemében való szereplésre felkért magyar résztvevője, Ladányi Ármin, aki egy magyar fiatalokból álló delegációt vezetett volna Strasbourgba, és az EP felkérésére részt vett az európai önkéntességről ([europaert.eu](#)) szóló [webináriumon](#), ahol [ifjúsági szervezet](#) vezetőként magyar szempontból nyilatkozott spanyol és máltai fiatalokkal együtt az önkéntességben rejlő lehetőségekről, úgy gondolja, hogy az EYE 2020 eredeti témái a COVID19 hatására háttérbe szorultak, hiszen a párbeszéd a veszélyhelyzet miatt teljesen átalakultak.

A részvételi demokrácia, az EP választások szavazói aktivitása

Az Európai Unióról szóló szerződés ([EUSZ](#)) 11. cikk (1) (2) kodifikálja a részvételi demokrácia, mint az európai társadalmi modell szerves részének alapját, miszerint *az intézmények a megfelelő eszközökkel biztosítják, hogy a polgárok és az érdekképviselői szervezetek az Unió bármely tevékenységéről véleményt nyilváníthassanak, és azokat nyilvánosan megvitathassák. Az intézmények az érdekképviselői szervezetekkel és a civil társadalommal nyílt, átlátható és rendszeres párbeszédet tartanak fenn.*

Az Európai Parlament megbízásából az első EYE-on, 2014-ben készített [felmérés](#) szerint a 16-30 év közötti fiatalok 70%-a gondolja úgy, hogy az uniós tagság az államoknak előnyt jelent a globalizált világban, ugyanakkor az EP fő legitimációs forrásául szolgáló, ötévente megrendezett választásokon az európai fiatalok alacsony arányban gyakorolták választójogukat. Az EP választásokon a fiatalabb korosztály részvételi arányának növekedése és az ifjúsággal folytatott párbeszéd jelentőségének felismerése között kísérünk meg a továbbiakban párhuzamot vonni.

Az [EP választásokon 2009-ben](#) a szavazati jogú uniós polgárok 43%-a vett részt, az eredmények, amelyek fő tendenciájukban valójában megegyeznek a 2004-ben rögzített adatokkal, különösen a fiatalok és a gazdaságilag hátrányosabb helyzetben lévők esetén mutatnak ki jelentősen alacsonyabb részvételt. A 18-24 évesek körében 29%, a 25-39 évesek körében 36% volt a szavazók aránya a nem szavazókéhoz képest. Az [EP választások 2014-es](#) fordulójában a szavazatra jogosult európaiak 42,54%-a élt állampolgári kötelezettségével, míg ebből a 18-24 éves korosztály 28%-a, a 25-39 éves korosztály 35%-a ment el szavazni. A [2019-es választásokon](#), ahol az összes szavazó aránya is megnövekedett 51%-ra, az ifjúsági korcsoportban is sokkal nagyobb aktivitást figyelhettünk meg, hiszen a 18-24 év közöttieknek 42%-a, míg a 25-39 év közöttieknek 47%-a élt aktív választójogával.

Természetesen nem állítjuk, hogy az EP választások iránt megnövekedett ifjúsági érdeklődés kiváltó oka kizárólag az EYE, -ennél sokkal több tényező játszik ugyanis szerepet, amelyek között bizonyosan kiemelkedő a 2019-es [szavazni fogok kampány](#)- azonban fontos felismerni, hogy amióta a Parlament a fiatalabb korosztály párbeszédbe való bevonását ösztönzi, növekedett az uniós intézmények iránti ifjúsági elköteleződés.